

Školní vzdělávací program školní družiny

**Základní škola
Vsetín, Rokytnice 436,
příspěvková organizace**

Platnost od: 1. 9. 2022

Bc. Lucie Opletalová
vedoucí školní družiny

Mgr. Hynek Hromada
ředitel školy

Obsah

Identifikační údaje	3
Charakteristika ŠD	3
Cíle vzdělávání	4
Kompetence k učení	4
Kompetence k řešení problémů	4
Kompetence komunikativní	5
Kompetence sociální a interpersonální	5
Kompetence občanské	5
Kompetence k trávení volného času	5
Délka vzdělávání	6
Formy zájmového vzdělávání	6
Pravidelná činnost	6
Příležitostné akce	6
Spontánní aktivity	6
Odpočinkové činnosti	6
Příprava na vyučování	6
Obsah vzdělávání	7
Místo kde žijeme	7
Lidé kolem nás	7
Lidé a čas	7
Rozmanitosti přírody	8
Člověk a jeho zdraví	8
Časový plán vzdělávání	8
Organizace a provoz	10
Podmínky pro přijímání účastníků vzdělávání	10
Podmínky pro ukončení vzdělávání	11
Činnost školní družiny	11
Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	11
Popis materiálních, personálních, ekonomických a BOZP podmínek	12
Materiální podmínky	12
Personální podmínky	12
Ekonomické podmínky	13
BOZP podmínky	13

Identifikační údaje

PŘEDKLADTEL:

Název školského zařízení Školní družina při Základní škole Vsetín, Rokytnice 436,
příspěvková organizace

IZO 120400197

Vedoucí školní družiny Mgr. Lucie Opletalová

Telefon 733 678 886

Název školy Základní škola Vsetín, Rokytnice 436, příspěvková organizace

REDIZO 600149790

IČ 60990457

Adresa školy Michala Urbánka 436, Rokytnice, 755 01 Vsetín

Ředitel školy Mgr. Hynek Hromada

e-mail skola@zsrokytnice.cz

www www.zsrokytnice.cz

ZŘIZOVATEL:

Název Město Vsetín

IČ 00304450

Adresa Svárov 1080, 75501 Vsetín

Kontakt Mgr. Andrea Frňková

Telefon 571 491 111

Fax 571 419 278

e-mail posta@mestovsetin.cz

www www.mestovsetin.cz

Charakteristika ŠD

Školní družina disponuje v rámci celé školy největšími možnostmi pro skloubení výchovných, vzdělávacích, kulturních, zdravotně - rekreačních a relaxačních, sociálních a preventivních činností. V průběhu docházky žáků do školní družiny je pozornost věnována nejen jejich odpočinkovým a zájmovým aktivitám, ale i rozvíjení jejich osobnostních či sociálních dovedností a k pedagogickému ovlivňování vzájemných vztahů uvnitř kolektivu. Cílem výchovné činnosti ve školní družině je všestranný rozvoj osobnosti, podpora a rozšiřování vědomostí a poznatků, které žák získá ve škole při základním školním vzdělání, a to především formou zájmových, vzdělávacích a spontánních činností, odpočinku a relaxace, výchovou hrou, individuální prací, vhodnou motivací a komunikací s dětmi.

Cíle vzdělávání

Zájmové vzdělávání ve školní družině naplňuje svými specifickými prostředky obecné cíle vzdělávání dané školským zákonem. Jde zejména o rozvoj osobnosti žáka, jeho učení a poznání, osvojování základů hodnot, na nichž je založena naše společnost, získávání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí. Školní družina umožňuje odpočinkové činnosti (aktivní i klidové) a přípravu na vyučování. Činnosti ve školní družině se zaměřují na výchovu k smysluplnému využívání volného času a poskytují žákům dostatek podnětů pro naplňování volného času.

Z obecných cílů vyplývá rozvoj kompetencí, tzn. souhrnu znalostí, schopností, praktických dovedností a s nimi souvisejících postojů a hodnotových orientací, jež doplňují a navazují na školní vzdělávací program. Prostřednictvím volnočasových aktivit jsou posilovány následující kompetence:

Kompetence k učení

Žák se učí s chutí, vybírá si a využívá efektivní a vhodné způsoby učení, hodnotí své výkony, spontánně, ale i vědomě se učí, hledá a chápe souvislosti, samostatně pozoruje a experimentuje, uplatňuje získané zkušenosti v praktických situacích, dokončuje započatou práci.

Kompetence k řešení problémů

Žák si všímá dění i problémů, které ho inspirují k řešení podobných problémů a situací, učí se problémy pochopit, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promýšlí a plánuje řešení problému, hledá různé způsoby řešení problému, v praktickém životě ověřuje správná řešení

problému, chápe, že vyhýbání se problému nevede k cíli, je kreativní a dovede se přizpůsobit změnám, je flexibilní, učí se svá rozhodnutí obhájit a uvědomuje si zodpovědnost, v případě obtíží je houževnatý.

Kompetence komunikativní

Žák ovládá verbální i neverbální komunikaci, vhodně volenou formou vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, umí vyjádřit svůj názor, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i s dospělými, dokáže promluvit na veřejnosti, účelně se zapojuje do diskuze, umí řešit konflikty, dokáže vhodně vyjádřit své kladné i negativní pocity ve vztahu k sobě i k okolí. Umí se vyjádřit i písemně. Naslouchá druhým.

Kompetence sociální a interpersonální

Žák se učí plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, odhaduje rizika svých nápadů, k cílům a povinnostem přistupuje odpovědně, samostatně rozhoduje o svých činnostech a uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky, projevuje citlivost a ohleduplnost, rozpozná vhodné a nevhodné chování, podílí se na vytváření příjemné atmosféry ve skupině, spolupracuje, dokáže se podřídít i prosadit, respektuje dohodnutá pravidla, respektuje jiné, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi, je solidární. Vytváří si pozitivní představu o sobě samém – ovládá a řídí své chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.

Kompetence občanské

Žák si uvědomuje svá práva i práva druhých, vnímá nespravedlnost, agresivitu, šikanu a dovede se jim bránit, chová se zodpovědně, dbá na zdraví své i druhých. Respektuje sociální a kulturní prostředí, které je tvořeno všeobecně uznávanými hodnotami společnosti. Váží si tradic a kulturního dědictví, které chrání, podílí se na rozvoji kvalitního životního prostředí.

Kompetence k trávení volného času

Žák umí účelně trávit volný čas, orientuje se v možnostech jeho smysluplného využití, umí si vybrat zájmové činnosti podle svých dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných i individuálních činnostech, rozvíjí schopnost aktivního trávení volného času jako kompenzaci jednostranné zátěže ze školního vyučování, umí odmítnout nevhodné nabídky pro trávení volného času.

Délka vzdělávání

Délka vzdělávání pro školní družinu je stanovena na dobu jednoho školního roku. Během této doby dítě projde všechny oblasti popsané v níže uvedeném Obsahu vzdělávání a přiblíží se tak co nejvíce k vytýčeným cílům vzdělávání.

Formy zájmového vzdělávání

Pravidelná činnost

Je dána týdenní skladbou zaměstnání a představuje zejména organizované aktivity zájmového charakteru. Je doplněna prací zájmových útvarů, činnost v těchto útvarech vedou vychovatelky školní družiny, učitelky školy nebo externí pracovníci s příslušnou odborností.

Příležitostné akce

Jedná se o činnosti, které přesahují rámec jednoho oddělení a nejsou zahrnuty v standardní týdenní skladbě. Tyto akce připravují zpravidla všechna oddělení družiny, jsou to např. slavnosti, výlety, návštěvy kulturních představení, víkendové akce.

Spontánní aktivity

Představují každodenní individuální klidové činnosti, během nichž si děti mohou popovídat nebo zahrát hru. V rámci denního režimu jsou spontánní aktivity zařazeny po obědě, při pobytu venku, v průběhu ranního provozu nebo v tzv. koncové družině, kdy jsou spojována oddělení. Řízené a spontánní činnosti na sebe přirozeně navazují.

Odpočinkové činnosti

Jsou chápány ve smyslu klidových činností – poslechové činnosti, individuální hry, klid po obědě, ale i jako aktivní odpočinek – rekreační činnost, která kompenzuje jednostrannou zátěž během vyučování.

Příprava na vyučování

Zahrnuje didaktické hry, tematické vycházky a další činnosti, které u dětí upevňují a rozšiřují poznatky získané ve školním vyučování.

Obsah vzdělávání

Zájmovým vzděláváním v oblasti Člověk a jeho svět usilujeme o rozvoj poznatků a dovedností získaných v průběhu vyučování. Děti se učí pozorovat a pojmenovávat věci, děje a jevy, jejich vzájemné vztahy a souvislosti, utváří si ucelený obraz světa poznáváním sebe i okolí. Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, reagovat na podněty ostatních a vyjadřovat své myšlenky a názory. Oblast Člověk a jeho svět členíme do dalších tematických okruhů:

Místo kde žijeme – rozvoj kompetencí občanských

Poznáváme nejbližší okolí, organizaci ve škole, školní družině a školním klubu, vztahy v rodině, ve městě. Využíváme vycházky do okolí školy, návštěvy knihovny, zámku, muzeí, hvězdárny, hasičské stanice, kuželny, solné jeskyně, sportovišť atd. Získané poznatky využíváme při výtvarných činnostech, tematických hrách, besedách, povídání. Čteme si pohádky, pověsti a příběhy z regionu, ve kterém žijeme. Rozvíjíme slovní zásobu a kultivovaný projev. Posilujeme vnímání krás ročních období - podzim, zima, jaro, léto a rozmanitosti přírody. Upozorňujeme na bezpečnost při cestě do školy, zařazujeme dopravní výchovy.

Lidé kolem nás – rozvoj kompetencí k řešení problémů, komunikativních a sociálních

Budujeme a osvojujeme si zásady společenského chování a jednání mezi lidmi, uvědomujeme si význam tolerance a vzájemné úcty. Kultivujeme slovní i mimoslovní komunikaci, v praxi se učíme vhodně seznamovat s druhými lidmi, rozvíjíme své vyjadřovací schopnosti, ale také schopnost naslouchat. Využíváme každodenní rituály – přivítání, rozloučení, řešení drobných konfliktů, dodržování pravidel stolování a další a hodnotící aktivity – zaměříme se hlavně na klady, vždy se snažíme najít dobré výsledky, kterými povzbudíme k další snaze a aktivitě. Zařazujeme mediální výchovu, využíváme práci s počítači.

Lidé a čas – rozvoj kompetencí k trávení volného času

Navazujeme na znalosti získané ve vyučování, kde se děti učí poznávat, jak a proč se čas měří, jak postupují události v čase. Každodenním opakováním budujeme správný režim dne a jeho dodržování. Děti se učí respektovat čas druhých, využívat svůj vlastní a vytvářet si návyky, které vedou ke smysluplnému využití volného času.

Rozmanitosti přírody – rozvoj kompetencí k učení

Seznamujeme se s rozmanitostí a proměnlivostí živé a neživé přírody. Využíváme vycházek a pobytu v přírodě, pozorujeme bohatství přírody a změny, které se v ní odehrávají. Získané poznatky využíváme při výtvarných činnostech, při didaktických hrách s přírodními motivy, v péči o pokojové rostliny apod. Využíváme znalostí z literatury, encyklopedií.

Člověk a jeho zdraví – rozvoj kompetencí komunikativních, sociálních a občanských

Poznáváme sami sebe, získáváme důležité informace a poučení o nemocech, jejich prevenci, důležitosti dodržování hygieny a čistoty, zdůrazňujeme zodpovědnost každého za své vlastní zdraví. Každodenní aktivity směřujeme k průběžné péči o osobní hygienu, prevenci úrazů. Organizujeme besedy na téma první pomoci. Hrajeme tematické hry s nácvikem tísňového volání. Při pravidelném pobytu venku přiměřenými pohybovými aktivitami předcházíme nemocem, zároveň vytváříme pravidelnou pohybovou aktivitu, která je jedním z prostředků prevence nemocí. Současně zdůrazňujeme i nutnost otužování dětí pobyttem venku. Za nepříznivého počasí zajišťujeme dostatečné větrání místností.

Časový plán vzdělávání

Září – Naše škola, družina, klub

- Poznáváme se, poznáváme ŠD, okolí školy, cestu do školní jídelny
- Základy hygieny a stolování, režim školní jídelny
- Sportovní odpoledne na hřišti
- Závody na koloběžkách

Říjen – Známe kouzelná slovíčka

- Prostřednictvím hry se učíme správně zdravit, požádat o něco, poděkovat, oslovovat
- Pozorujeme přírodu, pracujeme s encyklopediemi
- Drakiáda, vyrábíme draky
- Seznamujeme se s pravidly míčových her - nacvičujeme vybíjenou, přehazovanou, kopanou
- V noci přespáváme v ŠD

Listopad – U nás doma

- Vyprávíme si o životě naší rodiny
- Kreslíme a malujeme, jak trávíme volný čas

- Vyrábíme Mikuláše, čerty, anděly
- Vyzdobíme si třídu
- Učíme se zpívat vánoční koledy

Prosinec - Kouzelný čas Vánoc

- Besedujeme o Vánocích, vyprávíme si o vánočních zvycích, zpíváme koledy
- Pozorujeme výzdobu města
- Vyrábíme přáníčka, dárky a ozdoby
- Přichází Mikuláš, čert a anděl s nadílkou
- Vychovatelky, rodiče a děti – vyrábíme vánoční dárky a prodáváme je na školním jarmarku

Leden - Zimní radovánky

- Pomáháme zvířátkům a ptákům přežít zimu
- Poznáváme stopy zvířat
- Sáňkujeme
- Soutěžíme o nejlepšího sněhuláka, závodíme v hodu sněhovou koulí
- Karneval - vyrábíme karnevalové masky a doplňky k nim
- Školní ples
- Učíme se tančit

Únor - Zimní pozorování

- Vycházky zimní krajinou, díváme se kolem sebe
- Tvoříme stavby ve sněhu
- Pohybové hry na sněhu
- Povídáme si o rozdílu mezi slovy kamarád, přítel a spolužák
- Vyrábíme přáníčka k Valentýnu

Březen - Vítáme jaro

- Besedujeme o Velikonocích
- Lidové zvyky, pranostiky
- Zdobíme okna a třídu symboly velikonoce
- Soutěžíme v přeskoku lana, švihadla, jezdíme na koloběžkách
- Hrajeme si na zahradě škol – průlezky, klouzačky

Duben - Malí zahradníci

- Pozorujeme život v přírodě, vycházky do přírody, práce na zahradě. Poznáváme rostliny a stromy

- Besedujeme jak pomoci živé a neživé přírodě
- Pozorujeme čistotu a úpravu okolí. Třídíme odpad do kontejnerů
- Opakujeme dopravní značky a předpisy pro chodce. Hrajeme dopravní hry
- Malujeme čarodějnice

Květen - Maminky mají svátek

- Besedujeme o práci maminek – co udělá mamince radost. Vyrábíme přáníčka a dárky
- Besedujeme o základních hygienických novicích. Pečujeme o své zdraví a zevnějšek
- Dodržujeme zásady správného stravování, pitný režim.
- Sbíráme léčivé rostliny, tvoříme atlasy rostlin

Červen - Prázdniny se blíží

- Oslavujeme MDD
- Zábavné odpoledne k ukončení roku
- Nocování pod stany na školní zahradě
- Chodíme na školní hřiště, pořádáme soutěže
- Opakujeme rady na prázdniny – bezpečnost, chování v přírodě, koupání

Organizace a provoz

Podmínky pro přijímání účastníků vzdělávání

K pravidelné docházce do školní družiny (ŠD) mohou být přihlášení žáci 1. – 4. ročníků. Žáka do školní družiny přihlašuje zákonný zástupce předáním řádně vyplněného zápisového lístku s uvedením rozsahu docházky a způsobu odchodu žáka. Přihlašování a odhlašování účastníků do ŠD zajišťuje vedoucí vychovatelka. O zařazení dítěte do ŠD rozhoduje ředitel školy na základě řádně vyplněného zápisního lístku a následujících kritérií:

- věk dítěte
- vzdálenost bydliště od školy
- zaměstnanost rodičů

Žáci jsou do ŠD přijímáni na jeden školní rok.

Činnostmi družiny se mohou zúčastňovat i žáci nezařazení do družiny, pokud se v nich neúčastní plný počet zařazených žáků stanovený pro oddělení - např. dočasné umístění žáků z vyšších tříd, pokud to vyžaduje organizace výuky (dělené vyučovací hodiny, přerušení výuky, apod.).

Podmínky pro ukončení vzdělávání

Dítě je možné odhlásit z pravidelné docházky do školní družiny kdykoliv během školního roku. Odhlášení dítěte oznámí rodiče vedoucí vychovatelce ŠD, tuto skutečnost vychovatelka příslušného oddělení zapíše do Přehledu výchovně vzdělávací práce. Ředitel školy může žáka vyloučit při opakovaném nedodržování vnitřního řádu školní družiny – po projednání s rodiči. Dítě může být rovněž vyloučeno z pravidelné docházky z důvodu nezaplacení povinného poplatku za ŠD.

Činnost školní družiny

Provozní doba:

Ranní provoz 6.30 až 8.00 hod.

Odpolední provoz 11.40 až 16.30 hod.

Pravidelná činnost:

11.40 – 12.00 hod. hygiena, sebe obslužné činnosti

12.00 – 12.30 hod. oběd

12.30 – 13.00 hod. relaxační a odpočinkové činnosti

13.00 – 14.00 hod. zájmové, rekreační a didaktické činnosti v prostorách ŠD

14.00 – 15.30 hod. pobyt venku, v tělocvičně, mimo areál školy

15.30 – 16.30 hod. zájmové, rekreační a didaktické činnosti v prostorách ŠD nebo na školní zahradě

Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Zájmové vzdělávání nabízí významný prostor pro inkluzi dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Vychovatelky při jednotlivých činnostech respektují individuální i věkové zvláštnosti jednotlivých žáků. Vychovatelky úzce spolupracují s výchovným poradcem školy, s třídními učiteli, se školským poradenským zařízením a s rodiči. Vychovatelky se seznámí s vypracovanými dokumenty - plán doporučené pedagogické podpory, individuální vzdělávací plán.

Žáci jsou začleněni do všech aktivit školní družiny v co nejvyšší možné míře. Činnosti respektují možnosti žáka.

Pro rozvoj talentovaných žáků bude školní družina nabízet další doplňkové aktivity v oblastech jejich zájmů.

Popis materiálních, personálních, ekonomických a BOZP podmínek

Materiální podmínky

K dosažení výchovně vzdělávacích cílů jsou ve školní družině k dispozici dostatečné prostory, které jsou tvořeny pěti samostatnými místnostmi umístěnými v pavilónu pro zájmové a volnočasové vzdělávání. Místnosti jsou přiměřeně vybavené, odpovídajícím nábytkem a zařízením. Zařízení splňuje estetická a bezpečnostní kritéria, výzdoba prostor je mobilní, účastníci se na ni podílejí a využívají výsledky své tvořivosti.

Další možnosti využití prostor k zájmovému vzdělávání nabízejí tělocvičny, areál školní zahrady, vycházkové plochy, cvičná kuchyně, počítačová učebna.

Vychovatelky sledují další možnosti doplňování a zlepšování materiálních podmínek. Využívají také příležitosti, které jsou ve městě a okolí k dispozici: kuželna, bowling, krytý bazén, solná jeskyně, hvězdárna, městská knihovna, muzeum na zámku, kino, divadlo ve Zlíně atd.

Stravování dětí probíhá ve školní jídelně, která je součástí stejného pavilónu jako školní družina. Pitný režim pro děti je zajišťován v jídelně a vychovatelkami v jednotlivých odděleních.

Personální podmínky

Pedagogickou práci zajišťuje pět vychovatelek, jejichž vzdělání a kvalifikace zcela splňuje předepsanou odbornou způsobilost. Vychovatelky dbají na svůj profesionální růst a další vzdělávání, své znalosti si dále prohlubují samostudiem, účastí na školeních a kurzech. Vychovatelky jsou iniciátorkami a průvodkyněmi dětí při činnostech. Děti motivují, přímo nebo nepřímo je řídí a hodnotí. Vychovatelky probouzí v dětech aktivní zájem o okolí, sociální kontakty, komunikaci, chuť dívat se kolem sebe a vnímat podněty kolem sebe vnímat a rozumět jim. Podněcují a rozvíjí přirozenou zvědavost dítěte, chuť objevovat i odvahu projevit se a ukázat, co všechno zvládne. Tyto žádoucí jevy pak vychovatelky přiměřeně hodnotí. Vychovatelky během svého pedagogického působení rozvíjí dovednosti a návyky důležité nejen pro učení, ale i pro další rozvoj žáků: zdravé sebevědomí, sebejistotu, schopnost být sám sebou, přizpůsobit se životu v sociální skupině i v multikulturní společnosti, pokládají základy pro celoživotní učení a schopnost jednat v duchu základních lidských a etických hodnot.

Ekonomické podmínky

Výši příspěvku na částečnou úhradu neinvestičních nákladů ve školní družině na dítě a měsíc stanoví pro školní rok zřizovatel. Uvedená částka platí i pro každé další dítě v případě sourozenců.

- Výše poplatku za ŠD 50,- Kč za měsíc a žáka
- Způsob úhrady poplatku převodem na účet školy 101045179/0300

Úplata je splatná ve dvou splátkách:

- V září za období září – prosinec
- V lednu za období leden – červen

BOZP podmínky

Za bezpečnost žáků ve školní družině odpovídají vychovatelky školní družiny.

Školní družina zajišťuje bezpečnost fyzickou, sociální a emocionální. Vytváří zázemí pro zdravý rozvoj žáků a bezpečné prostředí, aby se zde všichni cítili dobře. Volí vhodnou strukturu denního režimu a stanovuje vhodný stravovací a pitný režim. Bezpečnost ve všech využívaných prostorách je zajištěna:

- Vnitřním řádem školní družiny
- Vnitřním řádem specializovaných učeben

V dalších prostorách školy se žáci řídí pokyny pedagogických a provozních pracovníků.